Dosarul nr. 2-2190/2021
2-18144324-12-2-02022021

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

30 decembrie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Grigore Manoli
Grefier Liuba Vasiliu, Cristina Verlan, Evelina Neghină

în lipsa părților și participanților la proces, care au fost legal citați,

în sediul instanței, în ședință publică, a examinat cauza civilă la cererea de chemare în judecată semnată de Vasilevici Lilia împotriva lui Diacov Ivan, Procuraturii mun. Chișinău, Î.C.S. „Reforma Art S.R.L", Î.C.S. „Jurnal de Chișinău Plus" S.R.L., A.O. „Asociația Presei Independente", „MLD Media" S.R.L., „S.G. Media M1" S.R.L., „Publicația Periodică Ziarul Național" S.R.L., „Simpals" S.R.L., Î.C.S. „General Media Group" S.R.L., **intervenienți accesorii** „**HB Media" S.R.L., Procuratura Generală și Pahomi Viorel**, privind libertatea de exprimare, apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale, repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată

a c o n s t a t a t:

<u>Argumentele participanților la proces:</u>

1. La data de 04.05.2015, Vasilevici Lilia a semnat cererea de chemare în judeactă împotriva luiDiacov Ivan, Procuraturii mun. Chișinău, Î.C.S. „Reforma Art S.R.L", Î.C.S. „Jurnal de Chișinău Plus" S.R.L., A.O. „Asociația Presei Independente", „MLD Media" S.R.L., „S.G. Media M1" S.R.L., „Publicația Periodică Ziarul Național" S.R.L., „Simpals" S.R.L., Î.C.S. „General Media Group" S.R.L., **intervenienți accesorii** „HB Media" S.R.L., Procuratura Generală și Pahomi Viorel, privind libertatea de exprimare, apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și repararea prejudiciului moral.
2. Ulterior, la data de 31.03.2023, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată semnată de Vasilevici Lilia împotriva lui Diacov Ivan, Procuraturii mun. Chișinău, Î.C.S. „Reforma Art S.R.L", Î.C.S. „Jurnal de Chișinău Plus" S.R.L., A.O. „Asociația Presei Independente", „MLD Media" S.R.L., „Publicația Periodică Ziarul Național" S.R.L., „Simpals" S.R.L., Î.C.S. „General Media

Group” S.R.L., intervenienți accesorii „HB Media” S.R.L., Procuratura Generală și Pahomi Viorel, privind libertatea de exprimare, apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și repararea prejudiciului moral a fost repartizată prin intermediul PIGD, în mod automat - aleatoriu judecătorului Grigore Manoli, fapt care a generat acceptarea acesteia spre examinare și fixarea ședinței de pregătire a pricinii pentru dezbaterile judiciare.

3. La data de 21.04.2023, avocatul Gafton Vasile în interesele lui Diacov Ivan a depus prin intermediul Direcției generale evidență și documentare procesuală a cauzelor civile și comerciale (sediul Centru) o cerere de ridicare a excepției de tardivitate în temeiul art. 186[1] din Codul de procedură civilă, care a fost înregistrată cu nr. 05-3/3-18825 (f.d. 113-116, Vol. IV).
4. La data de 25.05.2023, Vasilevici Lilia prin intermediul Direcției generale evidență și documentare procesuală a cauzelor civile și comerciale (sediul Centru) a depus explicații scrise asupra cererii de ridicare a excepției de tardivitate, care au fost înregistrate cu nr. 05-3/2-22831 (f.d. 193-197a, Vol. IV).
5. Avocatul Gafton Vasile în interesele lui Diacov Ivan în cadrul ședinței de judecată din 12.04.2024, a susținut motivele de fapt și de drept indicate în conținutul cererii privind excepția de tardivitate.
6. În ședința de judecată din 12.04.2024, Vasilevici Lilia a solicitat respingerea excepției de tardivitate pe motivele de fapt și de drept indicate în conținutul explicațiilor scrise (f.d. 193-197a, Vol. IV).
7. Drept urmare, prin încheierea nr. 2-2190/2021 din 16.07.2024, s-a admis cererea de ridicare a excepției de tardivitate semnată de avocatul Gafton Vasile în interesele lui Diacov Ivan înaintată în temeiul art. 186[1] din Codul de procedură civilă. Totodată, s-a respins cererea de chemare în judecată semnată de Vasilevici Lilia împotriva lui Diacov Ivan, Procuraturii mun. Chișinău, Î.C.S. „Reforma Art” S.R.L., Î.C.S. „Jurnal de Chișinău Plus” S.R.L., A.O. „Asociația Presei Independente”, „MLD Media” S.R.L., „Publicația Periodică Ziarul Național” S.R.L., „Simpals” S.R.L., Î.C.S. „General Media Group” S.R.L., intervenienți accesorii „HB Media” S.R.L., Procuratura Generală și Pahomi Viorel, privind libertatea de exprimare, apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și repararea prejudiciului moral.
8. Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2r-2217/24 din 23.09.2024, s-a admis recursul declarant de Vasilevici Lilia, s-a casat încheierea nr. 2-2190/2021 din 16.07.2024 și s-a emis o nouă încheiere prin care s-a respins excepția de tardivitate ridicată de reprezentantul pârâtului Diacov Ivan, avocatul Gafton Vasile.
9. În susținerea acestei soluții Colegiul judiciar al Curții de Apel Chișinău a indicat că prima instanță a finalizat faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare și a numit ziua ședinței de judecată, astfel că excepția de tardivitate în temeiul art. 186[1] din Codul de procedură civilă, a fost invocată de pârât, soluționată și admisă

de către instanță în afara cadrului legal, evident după consumarea fazei de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare.

10. Distinct de cele menționate, se reține că reprezentantul pârâtei Procuraturii mun. Chișinău, Cazacu Oxana a semnat și prezentat o referință scrisă, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată semnată de Vasilevici Lilia împotriva lui Diacov Ivan, Procuraturii mun. Chișinău, Î.C.S. „Reforma Art" S.R.L., Î.C.S. „Jurnal de Chișinău Plus" S.R.L., A.O. „Asociația Presei Independente", „MLD Media" S.R.L., „Publicația Periodică Ziarul Național" S.R.L., „Simpals" S.R.L., Î.C.S. „General Media Group" S.R.L., intervenienți accesorii „HB Media" S.R.L., Procuratura Generală și Pahomi Viorel, privind libertatea de exprimare, apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și repararea prejudiciului moral, **ca fiind tardivă** (f.d. 8-12, Vol. IV).
11. Totodată, se va reține că reprezentantul intervenientului accesoriu Procuratura Generală, Moraru Roman a semnat și prezentat o referință scrisă, pe care a susținut-o verbal în fața instanței de judecată, solicitând respingerea cererii de chemare în judecată semnată de Vasilevici Lilia împotriva lui Diacov Ivan, Procuraturii mun. Chișinău, Î.C.S. „Reforma Art" S.R.L., Î.C.S. „Jurnal de Chișinău Plus" S.R.L., A.O. „Asociația Presei Independente", „MLD Media" S.R.L., „Publicația Periodică Ziarul Național" S.R.L., „Simpals" S.R.L., Î.C.S. „General Media Group" S.R.L., intervenienți accesorii „HB Media" S.R.L., Procuratura Generală și Pahomi Viorel, privind libertatea de exprimare, apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și repararea prejudiciului moral, **ca fiind tardivă** (f.d. 37-39, Vol. V).
12. Suplimentar, se va reține că la etapa pledoariilor avocatul Gafton Vasile în interesele lui Diacov Ivan a menționat că reclamanta Vasilevici Lilia a omis termenul de înaintare a cererii prealabile, care este prevăzut în art. 15 alin. (2) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, cu privire la libertatea de exprimare, înaintând tardiv cererea de chemare în judecată, **dar a comunicat suplimentar argumente și considernete privind netemeinicia acțiunii civile înaintată de reclamantă**.
13. Totodată, instanța de judecată atestă că reclamanta Vasilevici Lilia a prezentat susțineri orale în formă scrisă, pe care le-a susținut verbal în fața instanței de judecată la etapa pledoariilor (f.d. 40 - 60, Vol. VI).
14. Reprezentații legali ai Î.C.S. „Reforma Art" S.R.L., Î.C.S. „Jurnal de Chișinău Plus" S.R.L., A.O. „Asociația Presei Independente", „MLD Media" S.R.L., „S.G. Media M1" S.R.L., „Publicația Periodică Ziarul Național" S.R.L., „Simpals" S.R.L., Î.C.S. „General Media Group" S.R.L., „HB Media" S.R.L., pârâtul Diacov Ivan și intervenientul accesoriu Pahomi Viorel nu s-au prezentat la ședința de examinare a cauzei civile în fond, careva pledoarii și/sau replici în formă scrisă în adresa instanței nu au parvenit.
15. În acest sens, CtEDO reamintește că un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, informată despre obiectul cauzei, renunță în mod expres la

dreptul de a se apăra (cauza *Poitrimol împotriva Franţei*, hotărârea din 23 noiembrie 1993, seria A nr. 277-A, p. 13, § 31). Atitudinea reclamanților ar echivala cu o renunțare la dreptul de a se apăra.

Aprecierea instanței de judecată:

16. Apreciind argumentele indicate în conținutul cererii de chemare în judecată, care a fost concretizată de mai multe ori prin cereri scrise de către reclamanta Vasilevici Lilia întru susținerea pretențiilor formulate, ținând cont de probatoriul administrat și legislația pertinentă, instanța de judecată reține următoarele considerente.
17. În conformitate cu art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile şi obiecțiile părților, precum şi altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.
18. În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
19. În conformitate cu art. 121 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenta sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.
20. Probele se apreciază în conformitate cu prevederile art. 130 din Codul de procedură civilă, care statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
21. În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.
22. Potrivit art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, **caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii**.
23. În acest sens, se va reține că prin prisma art. 6 pct. 1) din CEDO, precum şi prin prisma jurisprudenței CtEDO, dreptul de acces la justiţie nu poate fi absolut, **el poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, cât timp acestea sunt rezonabile şi proporționale cu scopul urmărit**.
24. Accesul la justiţie poate fi limitat, în special prin instituirea condiţiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o

proporţionalitate între interesul persoanei şi scopul legitim urmărit (Guérin contra Franţei, 29 iulie 1998, § 37).

25. Totuşi, limitările nu trebuie să reducă la zero esenţa acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei şi, **în special, a asigura securitatea raporturilor juridice**, **iar cei implicaţi în proceduri trebuie să se aştepte ca aceste reguli să fie aplicate** (Miragall Escolano ş.a. contra Spaniei, 25 ianuarie 2000, § 33). Curtea Europeană a statuat că dincolo de limitele care circumscriu conținutului acestui drept, există loc pentru restrângeri aduse implicit.
26. Dreptul de acces la o instanţă de judecată impune, prin însăşi natura sa, a fi reglementat de către stat, reglementare care poate fi variabilă în timp şi spaţiu, în funcţie de nevoile şi resursele comunităţii şi ale indivizilor (Ashingdane contra Regatului Unit al Marii Britanii).
27. Instanța de judecată subliniază că sub aspect procesual, accesul liber la justiţie **se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acţiune**, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenţei sau inexistenţei unui drept. Legiuitorul poate stabili anumite condiţii privind exercitarea drepturilor civile subiective, nerealizarea cărora poate duce la stingerea acestor drepturi. Asemenea condiţii se referă, inclusiv la limitele temporale de apariţie, exercitare sau apărarea drepturilor civile, numite în dreptul civil „termene”**. Acestea sunt perioadele de timp, în cadrul cărora titularii drepturilor subiective civile sunt împuterniciţi să-şi realizeze drepturile, nerealizarea acestora fiind sancţionată cu pierderea lor**.
28. În acest sens, instanța de judecată va reține prevederile art. 15 alin. (2) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, cu privire la libertatea de exprimare, care indică că **cererea prealabilă se depune în termen de 20 de zile de la data la care persoana a aflat** sau trebuia să afle **despre informaţia defăimătoare**. Acesta este un termen de prescripţie. La împlinirea unui an din ziua defăimării, persoana nu poate solicita repunerea sa în termenul de depunere a cererii prealabile.
29. Drept urmare, se reține că reclamanta Vasilevici Lilia a aflat despre informaţiile pe care le-a apreciat ca fiind defăimătoare, după difuzarea acestora în mass-media în perioada 26.06.2014 - 30.01.2015, dar nu a reacționat imediat la acestea, fapt menționat de Vasilevici Lilia în cadrul interviului oferit corespondentei Manole Viorica, care a publicat un articol pe site-ul: www.moldovacurata.md la data de 17.04.2015, intitulat *”Magistratul demis Lilia Vasilevici se judecă pentru repunerea în funcție și cere despăgubiri pentru calomnie de la Ion Diacov”* (f.d. 120-123, Vol. I).
30. Respectiv, **termenul special de prescripție de 20 de zile**, urma a fi calculat de la data la care reclamanta Vasilevici Lilia a aflat despre ultima informaţie

defăimătoare la care a făcut referire în conținutul cererii de chemare în judecată, **adică din data de 30.01.2015**.

31. Prin urmare, se atestă cu certitudine că Vasilevici Lilia a depus cererile prealabile la data de 10.04.2015 (f.d. 19-21 și 22-34, Vol. I), **încălcând cu siguranță termenul de prescripție de 20 zile**, indicat în conținutul art. 15 alin. (2) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, cu privire la libertatea de exprimare.
32. Totodată, instanța de judecată reține că potrivit art. 16 alin. (1), (5) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, cu privire la libertatea de exprimare, **cererea prealabilă se examinează în termen de 5 zile de către autorul informaţiei şi, după caz, de către persoana juridică ce a răspândit această informaţie**. În cazul refuzului de a satisface, integral sau parţial, cererea prealabilă, persoana lezată poate depune cerere de chemare în judecată.
33. Subsecvent, instanța de judecată reține că potrivit art. 17 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, cu privire la libertatea de exprimare, **cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile**. Acest termen curge de la: a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă; **b) data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile**.
34. Astfel, instanța de judecată reține că cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare, poate fi depusă în termen de 30 zile, care curge de la data data primirii răspunsului la cererea prealabilă **și/sau expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile**.
35. În acest sens, se atestă că reclamanta Vasilevici Lilia urma să depună cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare în termen de 30 zile, prevăzut de art. 17 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, cu privire la libertatea de exprimare, care urma a fi calculat din 24.02.2015, după următoarele raționamente și/sau formulă de calcul *(**30.01.2015** + 20 zile - **pentru înaintarea cererii prealabile**, respectiv se reține data limită ca fiind **19.02.2015** + 5 zile - **pentru examinarea cererii prealabile**, respectiv se reține data limită ca fiind **24.02.2015** + 30 zile - **pentru depunerea cererii de chemare în judecată**, respectiv se reține data limită ca fiind **26.03.2015**)*.
36. Astfel, se atestă că reclamanta Vasilevici Lilia a depus cererea chemare în judecată la data de 04.05.2015 (f.d. 3-17, Vol. I), **dar nu a ținut cont că termenul de prescripție pentru depunerea cererii de chemare în judecată expirase la data de 26.03.2015**, respectiv cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare se apreciază ca fiind depusă în afara termenului indicat în conținutul art. 17 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, cu privire la libertatea de exprimare.
37. În acest sens, se va reține că potrivit art. 17 alin. (2), (3) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, cu privire la libertatea de exprimare, **termenul specificat la alin. (1) este termen de prescripţie**. Persoana poate fi repusă în termenul de prescripţie dacă a omis acest termen din motive justificate şi a înaintat cererea de chemare în

judecată în termen de 30 de zile de la data dispariţiei motivelor care justifică repunerea în termen.

38. Totodată, se reține că până la finalizarea cercetării judecătorești reclamanta Vasilevici Lilia nu a înaintat o cerere de repunere în termenul de prescripție, fapt care permite a concluziona că a omis acest termen fără careva motive justificate.
39. Astfel, se impune aplicarea tardivității solicitată în referință de către reprezentantul pârâtei Procuraturii mun. Chișinău, Cazacu Oxana și reprezentantul intervenientului accesoriu Procuratura Generală, Moraru Roman, care a fost vociferată verbal la etapa pledoariilor inclusiv de către avocatul Gafton Vasile în interesele pârâtului Diacov Ivan, atât timp cât prin acest exercițiu procesual se va garanta apărarea drepturilor părților implicate în litigiu, pentru reclamantă – dreptul la acțiune, iar pentru pârâții ce figurează în cauză – dreptul la apărare împotriva reclamantei. Or, prescripţia este menită să asigure protecţia efectivă a drepturilor şi intereselor legitime a persoanelor fizice şi juridice.
40. Drept urmare, instanța de judecată nu se va expune asupra argumentelor și considerentelor indicate de Vasilevici Lilia în cererea de chemare în judecată, care a fost concretizată și completată prin cereri scrise ce se regăsesc anexate la dosar și nici asupra argumentelor și considerentelor avocatului Gafton Vasile în interesele pârâtului Diacov Ivan referitor la netemeinicia acțiunii civile înaintată de reclamantă, or respingerea ca fiind tardivă a cererii de chemare în judecată, degrevează de obligația aprecierii argumentelor de fapt și de drept ce se referă la fondul cauzei.

În conformitate cu art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 17 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, cu privire la libertatea de exprimare, art. 32 alin. (1) din Constituția R. Moldova, art. 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ş t e:

Se respinge cererea de chemare în judecată semnată de Vasilevici Lilia împotriva lui Diacov Ivan, Procuraturii mun. Chișinău, Î.C.S. „Reforma Art S.R.L”, Î.C.S. „Jurnal de Chișinău Plus” S.R.L., A.O. „Asociația Presei Independente”, „MLD Media” S.R.L., „S.G. Media M1” S.R.L., „Publicația Periodică Ziarul Național” S.R.L., „Simpals” S.R.L., Î.C.S. „General Media Group” S.R.L., **intervenienți accesorii** „HB Media” S.R.L., Procuratura Generală și Pahomi Viorel, ca fiind tardivă.

Se pune la dispoziția părților absente prezenta hotărâre, prin mijlocirea grefei instanței de judecată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
judecătorul Grigore Manoli